

2022/2081(DEC)

13.2.2023

ARVAMUS

Esitaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Saaja: eelarvekontrollikomisjon

Euroopa Liidu 2021. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,
III jagu – Komisjon ja rakendusametid
(2022/2081(DEC))

Arvamuse koostaja: Pascal Canfin

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. on rahul sellega, kuidas on komisjon 2021. aasta eelarves keskkonna, kliimameetmete, rahvatervise ja toiduohutuse rubriike üldiselt täitnud;
2. on rahul tööga, mida on teinud viis detsentraliseeritud ametit, mis kuuluvad komisjoni haldusalasse ning täidavad tehnilisi, teaduslikke või haldusülesandeid, mis aitavad liidu institutsioonidel kujundada ja ellu viia keskkonna, kliimameetmete, rahvatervise ja toiduohutuse valdkonna poliitikat; on samuti rahul sellega, kuidas on täidetud nende ametite eelarvet; rõhutab, et praeguste ja tulevaste probleemide ulatust arvestades tuleb keskkonna, kliimameetmete, rahvatervise ja toiduohutuse valdkonnas töötavatele ametitele ja komisjoni peadirektoraatidele – eriti keskkonna peadirektoraadile – tagada piisav rahastamine ja rohkem inimressursse, säilitades samal ajal vastutustundliku eelarvepoliitika;
3. märgib, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) leidis 2021. aasta eelarve täitmist käsitlevas aastaaruandes loodusvarade ja keskkonna kuluvaldkonnas taas olulisel määral vigu ning märkis ühtlasi, et nende valdkondade kulude suhtes kohaldatakse keerukaid tingimusi ja rahastamiskõlblikkuse reegleid, ja juhtis tähelepanu võimalikele vigadele, mis puudutavad kõige sagedamini näiteks toetuskõlbmatuid toetusesaajaid, rahastamiskõlbmatuid kulusid, haldusvigu ja põllumajanduse keskkonnakohustuste täitmata jätmist;
4. kordab suure murega, et kontrollikoja tulemusauditis kliima ja bioloogilise mitmekesisuse süvalaiendamise kohta osutati sellele, et komisjon ei võtnud mitmeaastase finantsraamistiku kohaste iga-aastaste kulutuste panuse arvutamisel bioloogilise mitmekesisuse eesmärkidesse piisavalt arvesse kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide kattumist ning ei andnud programmiaruannetes ega 2021. aasta haldus- ja tulemusaruandes aru kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide olemasolevast kattuvusest; kutsub komisjoni üles tagama, et vähemalt 30 % ELi eelarve ja ELi taasterahastu kogukuludest eraldatakse kliimaeesmärkide toetamiseks;

Keskkond ja kliimameetmed

5. märgib, et 2021. aastal oli keskkonna peadirektoraadi eelarve kulukohustuste assigneeringutena 534 miljonit eurot ja maksete assigneeringutena 440 miljonit eurot, ning peab kahetsusväärseks, et vaatamata parlamendi korduvatele nõudmistele oli komisjoni ametikohtade loetelu kohaselt 1. aprilli 2021. aasta seisuga ette nähtud ainult 397 alalist ja ajutist ametikohta¹; juhib tähelepanu asjaolule, et keskkonna peadirektoraadi poolt otse hallatavate assigneeringute täitmise määr oli aasta lõpu seisuga üle 99 %;
6. tunneb heameelt asjaolu üle, et keskkonna peadirektoraadi tehtud selliste maksete

¹ https://commission.europa.eu/system/files/2021-06/db2022_wd_2_human_resources_web_0.pdf

osakaal, mis ületasid õigusaktides sätestatud tähtaegu, vähenes 2021. aastal veelgi (1,51 %, samas kui 2020. aastal oli see 3,26 %);

7. võtab teadmiseks kontrollikoja eriaruande nr 21/2021² ja selle järelduse, et ebaseadusliku metsaraie vastu võitlemiseks ning maaelu arengu metsandusmeetmete elurikkusele ja kliimamuutustele keskendumise parandamiseks saaks rohkem ära teha; väljendab muret selle pärast, et määruse (EL) nr 995/2010³ jõustamisel liikmesriikides esineb puudusi ja et sageli puuduvad tõhusad kontrollid, sealhulgas komisjonipoolne kontroll;
8. märgib, et 2021. aastal haldas kliimameetmete peadirektoraat liidu eelarve jaotises „Kliimameetmed“ 18,47 miljonit eurot, samas kui innovatsioonifondi jaoks oli kättesaadav 3 698,50 miljonit eurot; täheldab samuti, et aasta lõpus oli peadirektoraadis 285 töötajat;
9. märgib, et kliimameetmete peadirektoraat ja eelarve peadirektoraat jälgivad 2014.–2020. aasta mitmeaastases finantsraamistikus kliimameetmete peavoolustamise 20 % eesmärgi täitmist ning et komisjoni andmetel kulutati sel perioodil 20,15 % liidu eelarvest kliimaga seotud tegevustele; märgib lisaks, et esialgsed andmed näitavad, et 32,5 % 2021. aasta eelarvest eraldati kliimameetmetele kooskõlas institutsioonidevahelise kokkuleppe kavadegea, et sel otstarbel kasutatakse vähemalt 30 % 2021.–2027. aasta mitmeaastasest finantsraamistikust;
10. võtab sügava murega teadmiseks kontrollikoja eriaruandes 09/2022⁴ esitatud järelduse, mille kohaselt ei olnud deklareeritud kulutused kliimameetmete seisukohast alati asjakohased, et sel eesmärgil kulutatud summat oli vähemalt 72 miljardi euro võrra ülehinnatud, mis tähendab, et ainult ligikaudu 13 % 2014.–2020. aasta eelarvest kulutati kliimaga seotud eesmärkidele; peab seetõttu kahetsusväärseks, et probleemid usaldusväärseusega võivad jääda komisjoni ajavahemikku 2021–2027 käsitlevasse aruandlusse;
11. rõhutab, kui oluline on kliimakulutuste nõuetekohane kontroll ELi eelarves, ning peab komisjoni vastutavaks kindla ja usaldusväärse meetodika rakendamise eest kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku kokkuleppes ja 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktis 16d võetud kohustustega;
12. kutsub komisjoni üles esitama Euroopa Parlamendile igal aastal aruande, milles selgitatakse iga eelarvepunkti kohta üksikasjalikult, kuidas on see aidanud kliimaküsimusi peavoolustada ja suurendada kulutusi elurikkusele, et hõlbustada nende jälgimist; kutsub lisaks komisjoni üles andma teada, kas mõni eelarvepunkt ei vasta olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kriteeriumile, nagu on osutatud taksonoomiamääruses;
13. peab kahetsusväärseks kontrollikoja eriaruandes 16/2021⁵ esitatud järeldust, et ELi

² „ELi toetus bioloogilisele mitmekesisusele ja kliimamuutuste vastasele võitlusele ELi metsades: positiivsed, kuid piiratud tulemused“, 4. oktoober 2021.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (ELT L 295, 12.11.2010, lk 23).

⁴ „ELi 2014.–2020. aasta eelarve kliimakulutused olid deklareeritust väiksemad“, 30. mai 2022.

⁵ „Ühine põllumajanduspoliitika ja kliima – Pool ELi kliimakulutustest on suunatud põllumajandusele, kuid

põllumajanduse rahastamine kliimameetmete võtmiseks ei ole aidanud kasvuhoonegaaside heidet vähendada; jagab kontrollikoja seisukohta, et uues ühises põllumajanduspoliitikas tuleks rohkem keskenduda põllumajanduse tekitatud heite vähendamisele ning see peaks olema vastutustundlikum ja läbipaistvam selle panuse osas kliimamuutuste leevendamisse; kordab suure murega, et kontrollikoda jõudis järeldusele, et komisjoni teatatud 17,2 miljardi euro suurune summa, mis on ette nähtud ÜPP panuseks kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamisse, on tegelikkuses 8,9 miljardi euro võrra väiksem;

14. kordab oma suurt muret selle pärast, et kliimameetmete peadirektoraadi 2021. aasta tegevusaruandes korratakse reservatsiooni mainega seotud, õiguslike, finants- ja institutsiooniliste põhjuste kohta, mis on seotud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi liidu registrisüsteemi hoolduse ja käitamise käigus tuvastatud oluliste turvariskidega, nagu on teatatud alates 2010. aastast koostatud iga-aastastes tegevusaruannetes;

Rahvatervis, toiduohutus, loomatervis ja loomade heaolu ning taimetervis

15. rõhutab tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi rolli 2021. aastal kõigis liikmesriikides COVID-19 pandeemia koordineeritud reageerimise tagamisel, tunnustab tööd Euroopa terviseleidu loomisel, mis hõlmab otsustavaid samme EMA ja ECDC uute volituste vastuvõtmise ning HERA loomise suunas; tunnustab edukat kasutuselevõttu meditsiiniseadmete valdkonnas ja tervisetehnoloogia hindamisel ning edusamme Euroopa vähktõvevastase võitluse kava elluviimisel;
16. peab kahetsusväärseks, et BUDG-, CONT- ning ENVI-komisjonide korduvatest üleskutsetest hoolimata ei ole Euroopa Komisjon ikka veel esitanud üksikasjalikku jaotust liidu poolt igale COVID-19 vaktsiinide väljatöötamises osalevale ravimiettevõttele makstud ettemaksete ja muude toetuste summade kohta; kutsub komisjoni üles kehtestama läbipaistvad mehhanismid ELi avaliku sektori investeeringute jälgitavuseks; kutsub komisjoni samuti üles alustama vaktsiinide eelostulepingute ja ostulepingute rakendamise korrektsuse kontrollimist 2023. aastal, mitte 2024. aasta lõpus, nagu praegu ette nähtud;
17. märgib, et 2021. aastal vastutas tervise ja toiduohutuse peadirektoraat erakorralise toetuse rahastamisvahendi eelarve täitmise eest ning et 2021. aasta lõpuks eraldas tervise ja toiduohutuse peadirektoraat vaktsiinitootjatele COVID-19 vaktsiini hankimise raames ettemaksetena üle 2,55 miljardi euro; märgib murega, et kontrollikoja 2021. aasta auditi andmetel ei kontrollinud komisjon piisavalt, kas töövõtjatele maksete tegemisel järgiti COVID-19 vaktsiinidooside tootjatega sõlmitud eelostulepingute finantstingimusi;
18. taunib asjaolu, et kontrollikoja eriaruande 19/2022⁶ kohaselt ei osalenud ELi ühine läbirääkimisrühm Pfizeriga seni suurima vaktsiiniostulepingu (1,8 miljardit doosi) eelläbirääkimistes; märgib murega, et 9. aprillil 2021 juhtnõukogule esitatud kokkuleppe kõigis olulistest osades lepiti kokku tootja ja komisjoni presidendi vahelistel

põllumajandustootjate tekitatud heide ei vähene“, 21. juuni 2021.

⁶ „ELi COVID-19 vaktsiinide hanked: pärast aeglast algust tagati piisaval arvul vaktsiinidoose, kuid protsessi tulemuslikkust ei ole piisavalt hinnatud“, 12. september 2022.

eelläbirääkimistel;

19. märgib, et tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi käsutuses oli 2021. aastal 1 162,42 miljoni euro suurune eelarve ja töötajaid oli peadirektoraadis 774; juhib tähelepanu sellele, et kulukohustuste täitmise määr oli 65,84 % ja maksete oma 63,51 %;
20. võtab teadmiseks, et tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi 2021. aasta keskmine allesjäänud veamäär oli 0,5 %, mis jääb allapoole olulisuse piirmäära (2 %);
21. võtab teadmiseks asjaolu, et tervishoiu ja toiduohutuse peadirektoraadi poolt 2021. aastal õigeaegselt makstud toetuste haldamisega seotud maksete osakaal vähenes 86 %-ni (2020. aastal oli see 95 %) ja jäi alla 95 % eesmärgi;

Tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutus (HERA)

22. võtab teadmiseks, et HERA loodi komisjoni sisetalituseksena 1. oktoobril 2021 ning selle ülesanne on toetada komisjoni prioriteete rahvatervise, valmisoleku ja kriisiohje valdkonnas tervishoiu, teadusuuringute ja innovatsiooni ning tööstuse sektorites; märgib, et tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid käsitleva määruse⁷ kohaselt peab komisjon 31. detsembriks 2024 hindama vajadust luua HERA eraldiseisva üksusena, võttes arvesse tervishoiualase valmisoleku ja reageerimise valdkonnas tegutsevaid asjaomaseid ameteid või asutusi;
23. peab kahetsusväärseks, et komisjoni otsus HERA rahastamise kohta sõltus suurel määral programmist „EL tervise heaks“ ning vähendas selle eelarvet rohkem kui poole võrra, eraldades programmist „EL tervise heaks“ aastatel 2021–2027 HERA-le 2,795 miljardit eurot; märgib murega, et selline vähendamine mõjutas programmi „EL tervise heaks“ suutlikkust rahastada ambitsioonikalt muid meetmeid, nagu on ette nähtud määrusega (EL) 2021/522, sealhulgas seadis ohtu Euroopa vähktõvevastase võitluse kava meetmed ja vajaliku toetuse tervishoiu Euroopa andmeruumi loomiseks; taunib asjaolu, et HERA-le nii suurte summade eraldamisega rikkus komisjon programmi „EL tervise heaks“ määruses sätestatud rahastamise miinimum- ja maksimummäärade kokkulepitud ülemmäärasid;
24. võtab teadmiseks komisjoni ametnike ja sektori tiheda koostöö HERA tegevuse raames; nõuab kindlate läbipaistvuse ja huvide konflikti reeglite kehtestamist, et tagada üldsuse usaldus HERA vastu ja äriiline sõltumatus;
25. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks kogu tervishoiuvaldkonna praeguses ja edaspidises ühishanketegevuses ja sellega seotud ostulepingutes suure läbipaistvuse; nõuab kindlalt, et asjaomased peadirektoraadid kehtestaksid olukordade jaoks, kus kasutatakse täielikult või osaliselt ELi eelarve vahendeid, tugeva ja läbipaistva ELi riigihangete raamistiku, mis võimaldaks parlamendil toimuvat igakülgset jälgida, eriti suure tervisekriisiga seotud kuluvõldekondade puhul; kooskõlas määruses 1049/2001 sätestatud ülekaaluka avaliku huviga ja vajadusega tagada üldsuse usaldus; kutsub komisjoni üles tegema

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. novembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2371, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1082/2013/EL (ELT L 314, 6.12.2022, lk 26).

täielikult kättesaadavaks kõik sõlmitud COVID-19 vaktsiini (eel)ostulepingud;

26. on kättesaadavate andmete ja eelarve täitmise aruande põhjal arvamusel, et komisjonile võib anda heakskiidu 2021. aasta eelarve täitmisel keskkonna- ja kliimapoliitika ning rahvatervise ja toiduohutuse valdkonna kulude osas.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	9.2.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 62 -: 13 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mathilde Androuët, Traian Băsescu, Aurélia Beigneux, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Michael Bloss, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Agnès Evren, Helène Fritzon, Malte Gallée, Andreas Glück, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolores Montserrat, Ljudmila Novak, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Erik Poulsen, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Christine Schneider, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyraiki, Véronique Trillet-Lenoir, Achille Variati, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	João Albuquerque, Eric Andrieu, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Billy Kelleher, Ska Keller, Sara Matthieu, Sirpa Pietikäinen, Manuela Ripa, Robert Roos, Massimiliano Salini, Christel Schaldemose, Sarah Wiener, Jadwiga Wiśniewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (kodukorra artikli 209 lõige 7)	Karolin Braunsberger-Reinhold, Clare Daly, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Niclas Herbst, Beata Kempa, Karsten Lucke, Johan Nissinen, Jörgen Warborn

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

62	+
PPE	Traian Băsescu, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Nathalie Colin-Oesterlé, Jaroslaw Duda, Agnès Evren, Niclas Herbst, Ewa Kopacz, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Ljudmila Novak, Sirpa Pietikäinen, Stanislav Polčák, Massimiliano Salini, Christine Schneider, Maria Spyraki, Jörgen Warborn, Pernille Weiss
Renew	Pascal Canfin, Andreas Glück, Martin Hojsík, Jan Huitema, Billy Kelleher, Erik Poulsen, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Véronique Trillet-Lenoir, Emma Wiesner, Michal Wiezik
S&D	João Albuquerque, Eric Andrieu, Delara Burkhardt, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Ilan De Basso, Cyrus Engerer, Helène Fritzon, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Karsten Lucke, César Luena, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Achille Variati, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Clare Daly, Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Silvia Modig
Verts/ALE	Michael Bloss, Bas Eickhout, Malte Gallée, Pär Holmgren, Ska Keller, Sara Matthieu, Tilly Metz, Jutta Paulus, Manuela Ripa, Sarah Wiener

13	-
ECR	Beata Kempa, Joanna Kopcińska, Johan Nissinen, Robert Roos, Alexandr Vondra, Jadwiga Wiśniewska, Anna Zalewska
ID	Mathilde Androuët, Aurélia Beigneux, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen
NI	Ivan Vilibor Sinčić
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt
 - : vastu
 0 : erapooletu